

Granskning av investeringsprojekt finansierade av mervärdesavtal

Oskarshamns kommun

Projektledare Carl-Gustaf Folkesson

Kvalitetssäkrare: Caroline Liljebjörn

Innehållsförteckning

1.	Inledning	4
1.1.	Bakgrund	4
1.2.	Syfte och revisionsfrågor	4
1.3.	Revisionskriterier	4
1.4.	Metod och avgränsning	4
2.	lakttagelser och bedömningar	5
2.1.	Inledning	5
2.2.	Har rätt politisk instans fattat beslut om projekten och eventuella förändringar?	5
2.2.1.	lakttagelser	5
2.2.2.	Bedömning	6
2.3.	Har roller och ansvar varit tydliggjorda avseende initiering, planering och beslut av investeringar?	6
2.3.1.	lakttagelser	6
2.3.2.	Bedömning	8
2.4.	Har det skett en regelbunden uppföljning av projektets utveckling till berörda politiska instanser?	8
2.4.1.	lakttagelser	8
2.4.2.	Bedömning	10
2.5.	Har projekten slutredovisats till berörda politiska instanser	10
2.5.1.	lakttagelser	10
2.5.2.	Bedömning	11
3.	Bedömning	12
3.1.	Revisionell bedömning	12
3.2.	Bedömning utifrån revisionsfrågor	12
3.3.	Rekommendationer	13

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av revisorerna i Oskarshamns kommun genomfört en granskning av investeringsprojekt finansierade av mervärdesavtalet. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen säkerställer att styrningen och uppföljningen av investeringsprojekt finansierade av mervärdesavtalet sker ändamålsenligt och med tillräcklig intern kontroll.

Efter genomförd granskning gör vi den revisionella bedömning att kommunstyrelsen *säkerställt* att styrningen och uppföljningen av investeringsprojekt finansierade av mervärdesavtalet skett ändamålsenligt. Vi bedömer dock att den interna kontrollen *inte är helt tillräcklig*.

Denna sammanfattande bedömning bygger på följande bedömningar av revisionsfrågorna:

Revisionsfråga - Har rätt politisk instans fattat beslut om projekten och eventuella förändringar?

*Revisionsfrågan bedöms som **delvis** uppfylld.*

Revisionsfråga - Har roller och ansvar varit tydliggjorda avseende initiering, planering och beslut av investeringar?

*Revisionsfrågan bedöms som **uppfylld**.*

Revisionsfråga - Har det skett en regelbunden uppföljning av projektets utveckling till berörda politiska instanser?

*Revisionsfrågan bedöms som **delvis** uppfylld.*

Revisionsfråga - Har projekten slutredovisats till berörda politiska instanser?

*Revisionsfrågan bedöms som **uppfylld**.*

Rekommendationer

Efter genomförd granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen:

- Att överväga om kommunstyrelsen och berörda nämnder ska få möjlighet att ta del av de utvärderingar som sker inom styrgruppen. Vi anser att detta förfarande skulle bidra till att öka transparensen och ge förtroendevalda och medborgare en bättre förståelse för vilka värden – både hårda och mjuka – som mervärdeavtalet bidrar med i kommunen.
- Att säkerställa att den kunskap som finns samlad kring mervärdesprojekten hos tjänstepersoner dokumenteras och att kunskapen fördelas på flera funktioner för att reducera sårbarheten vid personalomsättning samt stärka den interna kontrollen.
- Att de beslut som Ksau fattar kopplat till mervärdesprojekten protokollförs för att öka spårbarheten i de beslut som fattas. Vi anser att detta även innebär ett tydligare mandat i förhållande till styrgruppen.
- Att fullmäktige årligen informeras om vilka projekt som finansieras med mervärdesmedel exempelvis i samband med att årsredovisningen behandlas.
- Att överväga om nuvarande reglemente behöver kompletteras avseende beslutsprocessen gällande projekt som finansieras med mervärdesmedel.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

I juni 2009 tog SKB (Svensk Kärnbränslehantering AB) beslut om att Forsmark i Östhammars kommun var den bäst lämpade platsen för att bygga ett framtida slutförvar för använt kärnbränsle. Valet hade stått mellan två kommuner: Oskarshamn och Östhammar.

En kort tid före platsvalet tecknades ett avtal mellan SKB, SKB:s ägare, Östhammars kommun och Oskarshamns kommun om att SKB med 1,5-2 mdkr skulle bidra till att skapa mervärden i de båda kommunerna. Den kommun som inte valdes för slutförvaret skulle erhålla 75 % av potten medan den andra skulle få 25 %.

Revisorerna i Oskarshamns kommun har, utifrån en bedömning av väsentlighet och risk, funnit det angeläget att granska styrningen och uppföljningen av investeringsprojekt som finansierats av mervärdesavtalet.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att bedöma om kommunstyrelsen säkerställer att styrningen och uppföljningen av investeringsprojekt finansierade av mervärdesavtalet sker ändamålsenligt och med tillräcklig intern kontroll.

- Har rätt politisk instans fattat beslut om projekten och eventuella förändringar?
- Har roller och ansvar varit tydliggjorda avseende initiering, planering och beslut av investeringar?
- Har det skett en regelbunden uppföljning av projektets utveckling till berörda politiska instanser?
- Har projekten slutredovisats till berörda politiska instanser?

1.3. Revisionskriterier

Revisionskriterier för granskningen har varit kommunallagen, reglemente för kommunstyrelsen samt övriga styrdokument med bäring på granskningsområdet.

1.4. Metod och avgränsning

Granskningen är avgränsad till investeringsprojekt som finansierats av mervärdesavtalet.

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier, insamling av beslutsunderlag samt genom intervjuer med kommunstyrelsens arbetsutskott, kommundirektör, ekonomichef samt redovisningsansvarig.

Rapporten har varit föremål för sakgranskning av de intervjuade.

2. Iakttagelser och bedömningar

2.1. Inledning

I följande avsnitt redovisas de iakttagelser och bedömningar som vi gjort kopplat till respektive kontrollmål.

2.2. Har rätt politisk instans fattat beslut om projekten och eventuella förändringar?

2.2.1. Iakttagelser

Plattformen för den politiska diskussionen i kommunen om frågor kopplat till mervärdesavtalet utgörs i huvudsak av Ksau (kommunstyrelsens arbetsutskott). I detta forum diskuteras förslag till olika insatser som kan bidra till ett mervärde för kommunen. Ett exempel som framförs är satsningen på inre hamnen där området ska omvandlas till bostäder.

Den nuvarande ordningen med att Ksau utgör navet för diskussion om mervärdesprojekten tillkom under år 2017 för att skapa en bättre struktur för diskussion kring vilka projekt som skulle förordas. På frågan till Ksau:s ledamöter om hur beslutsordningen kring mervärdesprojekten såg ut innan år 2017 framförs av de inblandade att denna upplevts som otydlig.

Enligt kommundirektören har större mervärdesprojekt lämnats vidare från Ksau till kommunstyrelsen för beslut. I dessa fall kan kommunstyrelsens beslut exempelvis innehålla en skrivning om att kommundirektören får i uppdrag att se över möjlighet att söka medfinansiering till projekt. Ett sådant exempel gällde ärendet "Utformning och finansiering av hamntorget" där kommunstyrelsen (protokoll 200121) fattade följande beslut "*Kommundirektören får i uppdrag att ta fram förslag till extern finansiering för återstående medel avseende 2021*".

Noterbart är att kommunstyrelsens arbetsutskott inte fattar några formella beslut som protokollförs avseende mervärdesprojekt. Den process som råder innebär att Ksau för en diskussion kring för- och nackdelar med olika projekt. Denna diskussion utmynnar i att kommunstyrelsens ordförande, i egenskap av kommunens representant i styrgruppen, får framföra kommunens önskemål till styrgruppen. Avsaknaden av protokoll i detta avseende medför att det inte går att spåra vilka eventuella beslut eller avvägningar kring olika projekt som Ksau gjort.

Enligt de uppgifter som vi har tagit del av har denna beslutsordning utformats mot bakgrund av att man från styrgruppens sida inte velat ha en offentlig debatt kring projekten innan beslut har fattats av styrgruppen. Detta förhållningssätt uppges vara präglad av den kultur som de privata aktörerna för med sig.

Vidare kan konstateras att kommunfullmäktige inte tar del av någon specifik information kopplat till mervärdesprojekten exempelvis i form av en informationspunkt på dagordningen eller motsvarande. Dock erhåller fullmäktige information om vilka projekt som pågår genom den ekonomiska information som lämnas återkommande gällande investeringar.

Av informationen framgår bla vilka projekt som är finansierade med mervärdesmedel.

Nedan är ett utdrag från budgeten för år 2019:

Mervärdesfinansierade investeringar (ingår ej i det finansiella målet)				
9707 Kombiterminal A och industriområde B,C,E och F	70 000	115 000	115 000	90 200
Summa mervärdesfinansierade investeringar	70 000	115 000	115 000	90 200

Noterbart, utöver redovisningen av mervärdesfinansierade investeringar, är att dessa investeringar ej ingår i den finansiella målsättningen.

De intervjuade konstaterar att mervärdesprojekten följer en högst speciell beslutsordning som är kopplad till andra aktörer utanför kommunen och som finansierar projekten.

2.2.2. Bedömning

Vi bedömer att revisionsfrågan är **delvis** uppfylld.

Vi gör bedömningen att rätt politisk instans fattat beslut om projekten givet den beslutsordning som gäller för mervärdesprojekten I vårt ställningstagande har vi beaktat att finansieringen och beslut om projektens eventuella genomförande i sin helhet ligger utanför den kommunala beslutsorganisationen.

Vi anser dock att den muntliga diskussion som sker inom Ksau och som resulterar i att kommunstyrelsens ordförande får ett muntligt mandat med sig till styrgruppen innebär en otydlighet samt en bristande spårbarhet i vilka beslut som fattats samt vilka överväganden som gjorts inför beslut.

2.3. Har roller och ansvar varit tydliggjorda avseende initiering, planering och beslut av investeringar?

2.3.1. Iakttagelser

Till grund för mervärdesprojekten ligger det sk mervärdesavtalet som ingicks år 2009 mellan Östhammars och Oskarshamns kommun samt SKB. För ändamålet finns en styrgrupp som fattar beslut om investeringar inom ramen för mervärdesavtalet. SKB representeras av ordförande, vice ordförande och verkställande direktör. Östhammars och Oskarshamns kommun är representerade av respektive kommunstyrelseordförande. Styrgruppen sammanträder 3-4 gånger per år.

Kopplat till styrgruppen finns en operativ grupp. I denna ingår SKB:s samordnare för mervärdesavtalet, kommundirektören i Oskarshamns kommun samt chef för sektor samhälle i Östhammars kommun.

Av mervärdesavtalet framgår att det ska skapas mervärden i de båda kommunerna motsvarande ett värde på mellan 1,5-2 miljarder där Oskarshamns kommun ska erhålla 75 procent av dessa medel.

Avtalet är uppdelat i två perioder enligt följande;

Period 1 (inkapslingen i Oskarshamn skulle vara klar) som sträckte sig fram till år 2013 enligt avtalet.

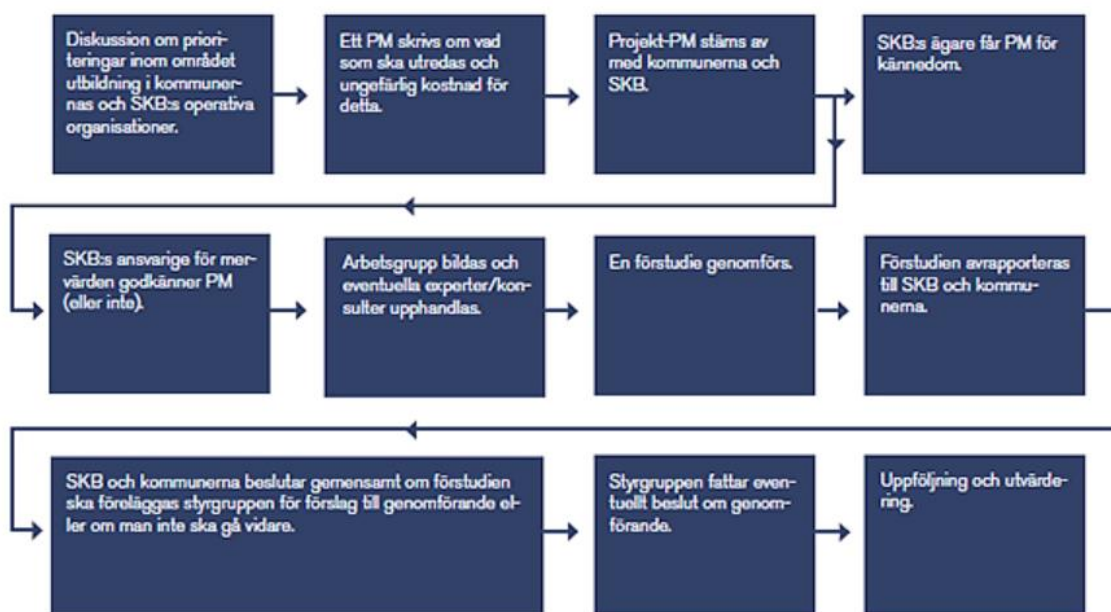
Period 2 som skulle ta vid år 2014 (då beslut om slutförvaring bedömdes skulle ske) och sträcka sig tio år fram i tiden.

Kommundirektören konstaterar att man fortfarande befinner sig i period 1 i avsaknad av ett definitivt beslut i riksdagen om slutförvaring. Vidare beskrivs att de medel (ca 300 mkr motsvarande 20 procent) som period 1 omfattade nu i princip är slut. Noterbart är att det är i period 2 som de stora resurserna finns att tillgå (dvs resterande 80 procent).

Enligt både kommunstyrelsens ordförande och kommundirektör är det tydligt vilka ambitioner som mervärdeavtalet strävar efter att uppnå. Betoningen ligger på att resurserna ska bidra till att skapa mervärden som är till gagn *både* för kommunerna och för SKB, exempelvis att kommunen ska vara en attraktiv plats att bo på för att skapa förutsättningar för SKB att kunna rekrytera medarbetare med adekvat kompetens.

Vidare uppger kommunstyrelsens ordförande och kommundirektör att mervärdesavtalet har inneburit att kommunen har kunnat genomföra projekt som man annars inte haft råd att göra.

I det material som tagits fram av styrgruppen för mervärdeavtalet finns en beskrivning av beslutsprocessen enligt nedan:

Källa: SKB:s informationssida om mervärdeavtalet - www.skbmervarden.se/om-mervardesavtalet/

Av processbeskrivningen ovan framgår bland annat att en förstudie tas fram när det gäller lite större projekt som ligger till underlag för ett eventuellt beslut i styrgruppen. Behovet av en förstudie är beroende av vilken insats som ska göras vilket beslutsunderlag som behöver tas fram. Det är SKB som tar fram förstudierna och som finansierar dessa inom ramen för den budget som finns i avtalet.

Syftet med förstudierna är enligt uppgift bla att belysa olika aspekter av respektive projekt och ge beslutsfattare en djupare förståelse. Exempel på genomförda förstudier är stadskärnan - en vision om "Den framtida handelsstaden" samt trafikutredning för Oskarshamns centrum.

När styrgruppen har fattat beslut om att genomföra ett mervärdesprojekt så tecknas ett avtal mellan SKB och kommunen. I avtalet regleras bland annat i vilken takt pengarna ska betalas ut till kommunen. När väl avtal är tecknat så skickar kommunen fakturor till SKB utifrån den betalningsplan som anges i respektive avtal. Denna hantering sköts framförallt av tekniska förvaltningen.

2.3.2. *Bedömning*

Vi bedömer att revisionsfrågan är **uppfylld**.

Vi bedömer utifrån våra iakttagelser att roller och ansvar är tydliggjorda avseende initiering, planering och beslut av investeringar. Av de beskrivningar vi har tagit del av, där mervärdeavtalet utgör en väsentlig del, anser vi att det finns en tydlig process för hantering av investeringarna.

Vi anser vidare att de avtal som tecknas mellan SKB och kommunen skapar en tydlighet kring vilka medel som kommer kommunen tillgodo.

2.4. **Har det skett en regelbunden uppföljning av projektets utveckling till berörda politiska instanser?**

2.4.1. *Iakttagelser*

Enligt kommundirektören har mervärdesmedel använts för att finansiera både drifts- och investeringsprojekt, dock ska medel från mervärdesavtalet inte användas för att finansiera kärnverksamheten. Mervärdesprojekten är i varierande utsträckning finansierade med hjälp av dels mervärdesmedel samt dels kommunens egna medel - exempelvis hamnprojektet.

Ett exempel på ett driftsprojekt är exempelvis natur och miljö i skolan. Detta projekt syftar till att skapa ett ökat intresse hos unga för naturvetenskapliga ämnen. Incitamentet från SKB:s sida att vilja satsa i denna typ av projekt är att det råder brist på ingenjörer och att man med denna satsning vill stödja rekryteringen av "morgondagens medarbetare". Frågan om kompetensförsörjning kommer vara en fortsatt viktig fråga enligt kommunalrådet eftersom arbetet med slutförvaring kommer att sträcka sig flera decennier fram i tiden.

Ett annat exempel på en satsning inom utbildningsområdet är OK-Centret - Oskarshamns Krearum som ska bidra till att utveckla elevers kreativitet och entreprenörskap. Ytterligare ett exempel är Teknik- och Energicollage.

Ett ytterligare exempel på en pågående satsning är "föreningslyftet". Denna satsning har varit föremål för bedömning av styrgruppen där det kunde konstateras att stora delar av bidraget gick till idrottsändamål och inte lika mycket till kulturändamål.

När kommunen erhåller investeringsmedel för mervärdesprojekt (genom de avtal som ingåtts mellan SKB och kommunen) så berör dessa i huvudsak olika former av infrastrukturprojekt. Detta innebär att det blir tekniska nämnden som erhåller de ekonomiska medlen och som därigenom får ansvar för att driva projekten samt att löpande följa upp det ekonomiska utfallet, i likhet med alla övriga projekt som bedrivs inom nämndens ansvarsområde.

Exempel på investeringsprojekt (utfall, mnkr) är följande:

Projekt	Benämning	Utfall
9035	Gotlandsrangeringen	30,1 mnkr
9104	Sagabiografen	29,0 mnkr
9136	Resecentrum	35,9 mnkr

Uppföljning av projekt finansierade med mervärdesmedel inom tekniska nämnden skiljer sig inte åt från redovisningen av övriga projekt som finansieras med kommunens "egna" medel. I de protokoll som vi har tagit del av framgår att det sätts en "markör" på de projekt som är finansierade med hjälp av mervärdesmedel. Här följer några exempel från tekniska nämndens protokoll som illustrerar detta:

"Det nya hamnkontoret med duschar, toaletter med mera, är på plats. Utgiften är ca 2,4 mnkr. Finansieringen sker med mervärdespengar". (TN 201111)

"Nybyggnaden av WC på Brädholmen kommer att finansieras med mervärdespengar, 2,4 mnkr" (TN 200415)

"Projektet som avser Resecentrum byggnaden och Gotlandsparkeringen finansieras helt eller delvis med mervärdespengar". (TN170612)

Under våren 2021 kommer ytterligare ett projekt att påbörjas, skapande av en aktivitetspark, som är en förlängning av de projekt som tidigare genomförts avseende inre hamnen.

Enligt kommundirektören är mervärdeavtalet en konstruktion och produkt av sin tid och de förhållanden som rådde då. Efter dåtidens finanskris fanns ett starkt fokus på att skapa nya arbetstillfällen. Hade motsvarande avtal tecknats idag så hade det möjligen funnits andra områden som fått ett större fokus.

I övrigt kan noteras att det sker en årlig utvärdering av genomförda projekt i styrgruppen. Syftet med utvärderingar av de projekt som genomförts har varit att fastställa vilka värden som har skapats föregående år i kommunerna. För detta ändamål har man bla tagit hjälp av utomstående professorer från Umeå universitet för att fastställa vad exempelvis värdet kan vara av en etablering och de arbetstillfällen som skapas. Dessa utvärderingar har inte, enligt vad vi har kunnat utläsa, redovisats eller på annat sätt informerats om till kommunstyrelsen eller fullmäktige.

På frågan om mervärdesprojekten omfattas av en adekvat intern kontroll uppges att detta är ett område som kan utvecklas. En stor del av den upparbetade kunskapen kring mervärdesprojekten finns samlad hos kommundirektören som genom sin långa erfarenhet samlat på sig värdefull kunskap. Viss kunskap finns även inom tekniska förvaltningen i egenskap av utförare av projekten. Det finns ett behov att ta tillvara denna kunskap och sprida denna på fler tjänstepersoner.

Avseende dokumentation av rutiner kring mervärdesprojekten så uppges detta vara ett förbättringsområde. Mycket av kunskapen kan hänföras till det som kallas den "tysta kunskap" och som finns hos medarbetarna i organisationen.

På frågan i vilken utsträckning som de förtroendevalda begär att få ta del av uppföljningar eller på annat sätt få ta del av information kring mervärdesprojekten, uppges att denna typ av information inte är särskilt efterfrågad.

2.4.2. Bedömning

Vi bedömer att revisionsfrågan är **delvis** uppfylld.

Vår granskning visar att det sker en regelbunden uppföljning av projekten framförallt inom tekniska nämnden. Vi noterar att det av tekniska nämndens protokoll tydligt framgår vilka projekt som är mervärdesfinansierade vilket vi anser bidrar till att skapa en tydlig spårbarhet.

Vår granskning visar att det finns anledning att stärka den interna kontrollen med avseende på dokumentation av mervärdesprojekten samt ett behov av att sprida kunskapen till fler tjänstepersoner för att minska sårbarheten.

2.5. Har projekten slutredovisats till berörda politiska instanser

2.5.1. Iakttagelser

För att illustrera hur ett projekt växer fram och hur processen från "ax till limpa" ser ut har vi tagit del av projektet för centrumutveckling (som i sin tur innehåller flera olika delprojekt). I detta projekt ingick ett nytt resecentrum, omvandling av biografen till en filmstad, uppförande av laddstolar samt accesspunkter för WiFi i Oskarshamns centrala delar.

Avseende beslut har ärendet sin början i kommunstyrelsens protokoll (140614) där det under rubriken "Inriktning av arbetet för att utveckla ett nytt resecentrum, stationshus med närområde" bland annat framgår en beskrivning av ärendets innehåll och vilka ambitioner som finns.

Kommunstyreslen fattade följande beslut:

"1. Kommunstyrelsen beslutar att godkänna inriktningen på arbetet för att etablera ett nytt resecentrum som bland annat även innebär att utveckla användandet av stationshuset och att hitta lösningar för hur markområden i närområdet kan användas för resecentrums och färjeterminalens behov.

2. Kommundirektören får i uppdrag att fortsätta och driva arbetet i denna inriktning."

Kommundirektören beskriver att en ansökan till styrgruppen togs fram som beskrev budget, syfte, tidplan och vad insatsen kommer att skapa för bedömda mervärden. Ansökan lämnas sedan över till styrgruppen som fattade beslut om att bevilja medel till projektet. Avtal tecknas mellan SKB och kommunen och tekniska kontoret drar sedan igång projektet. Detta sker på samma sätt som om det skulle byggas exempelvis en förskola.

Projektet med resecentrum slutredovisas i tekniska nämnden år 2018 (protokoll TN 180611). Av beskrivningen framgår att stationsområdet kring järnvägsstationen byggdes om under perioden 2016-2018 till ett resecentrum med nya busshållplatser och övriga trafiklösningar som behövs till ett resecentrum. Vidare beskrivs att "stationsbyggnaden har projekterats och byggts om till ett nav i nya resecentrum. Där finns möjlighet för en restaurang, taxiverksamhet, väntsal mm."

Vidare framgår följande av protokollet:

”Projekt 9136, Resecentrum byggnad, har budgeterats till 34 000 000 kr. Av denna budget kommer 16 000 000 kr från investeringsbudgeten och 18 000 000 kr från mervärdesavtal med SKB. Projektet har genomförts under 2016- 2018 och är nu färdigställt. Den ekonomiska uppföljningen visar att projektet håller budget.”

Tekniska nämndens beslut blev följande: *”Tekniska nämnden noterar informationen som delgiven och vidarebefordrar ärendet till kommunstyrelsen för kännedom.”*

I övrigt kan noteras att kommunens reglemente för styrelse och nämnder i Oskarshamns kommun (reviderat av fullmäktige 2020-04-06) inte innehåller några formuleringar som berör hanteringen av projekt som är finansierade genom mervärdesavtalet.

2.5.2. Bedömning

Vi bedömer att revisionsfrågan är **uppfylld**.

Vi har i vår granskning tagit del av underlag som visar att projekt som är finansierade med hjälp av mervärdesavtalet har slutredovisats till berörda politiska instanser. Av vad som framgår av vår granskning är det i huvudsak tekniska nämnden som berörs när det gäller dessa projekt.

Vi anser att det finns ett behov av att ytterligare förtydliga de projekt som finansieras med hjälp av mervärdesmedel.

I övrigt anser vi att reglementet bör kompletteras vad gäller hanteringen av mervärdesprojekt i syfte att formalisera beslutsprocessen.

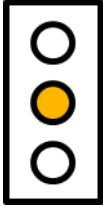
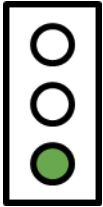
3. Bedömning

3.1. Revisionell bedömning

Efter genomförd granskning är vår sammanfattande revisionella bedömning att kommunstyrelsen säkerställt att styrningen och uppföljningen av investeringsprojekt finansierade av mervärdesavtalet skett ändamålsenligt. Vi bedömer dock att den interna kontrollen *inte är helt tillräcklig*.

3.2. Bedömning utifrån revisionsfrågor

Den sammanfattande bedömningen baseras på följande bedömning av revisionsfrågor. Bedömningen återfinns i sin helhet under respektive revisionsfråga.

Revisionsfråga	Kommentar	
Har rätt politisk instans fattat beslut om projekten och eventuella förändringar?	Delvis uppfyllt Vi bedömer att rätt politisk instans fattat beslut om projekten givet den beslutsordning som gäller för mervärdesprojekten. Vi anser dock att den muntliga diskussion som sker inom Ksau innebär en otydlighet samt en bristande spårbarhet i vilka beslut som fattats samt vilka överväganden som gjorts inför beslut.	
Har roller och ansvar varit tydliggjorda avseende initiering, planering och beslut av investeringar?	Uppfyllt Vi bedömer utifrån våra iakttagelser att roller och ansvar är tydliggjorda avseende initiering, planering och beslut av investeringar. Av de beskrivningar vi har tagit del av, där mervärdeavtalet utgör en väsentlig del, anser vi att det finns en tydlig process för hantering av investeringarna.	

Har det skett en regelbunden uppföljning av projektets utveckling till berörda politiska instanser?

Delvis uppfyllt

Granskningen visar att det sker en regelbunden uppföljning av projekten framförallt inom tekniska nämnden. Granskning visar att det finns anledning att stärka den interna kontrollen med avseende på dokumentation av mervärdesprojekten samt ett behov av att sprida kunskapen till fler tjänstepersoner för att minska sårbarheten.

Har projekten slutredovisats till berörda politiska instanser

Uppfyllt

Granskning visar att projekt som är finansierade med hjälp av mervärdesavtalet har slutredovisats till berörda politiska instanser, i huvudsak tekniska nämnden.

3.3. Rekommendationer

Efter genomförd granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen:

- Att överväga om kommunstyrelsen och berörda nämnder ska få möjlighet att ta del av de utvärderingar som sker inom styrgruppen. Vi anser att detta förfarande skulle bidra till att öka transparensen och ge förtroendevalda och medborgare en bättre förståelse för vilka värden – både hårda och mjuka – som mervärdeavtalet bidrar med i kommunen.
- Att säkerställa att den kunskap som finns samlad kring mervärdesprojekten hos tjänstepersoner dokumenteras och att kunskapen fördelas på flera funktioner för att reducera sårbarheten vid personalomsättning samt stärka den interna kontrollen.
- Att de beslut som Ksau fattar kopplat till mervärdesprojekten protokollförs för att öka spårbarheten i de beslut som fattas. Vi anser att detta även innebär ett tydligare mandat i förhållande till styrgruppen.
- Att fullmäktige årligen informeras om vilka projekt som finansieras med mervärdesmedel exempelvis i samband med att årsredovisningen behandlas.

- Att överväga om nuvarande reglemente behöver kompletteras avseende beslutsprocessen gällande projekt som finansieras med mervärdesmedel.

2021-03-26

Caroline Liljebjörn

Carl-Gustaf Folkesson

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Oskarshamns kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.